

ATANÁZ PÜSPÖK

„A földről az égbe átvitt minket Krisztus”

„...KIK AZ Ő GYŐZELMÉT ÉNEKELJÜK” – FEJZŐDIK BE HÚSVÉTKOR A FÖLTÁMADÁSI KÁNON ELSŐ ODÁJA. GONDOLTUNK-E MÁR VALAHA IS ARRA, HOGY EZ A „GYŐZELMI ÉNEK” NEMCSAK DAMASZKUSZI SZENT JÁNOS ÓTA, HANEM SZINTE „ŐSIDŐKTŐL” FOGVA TARTOZIK HOZZÁ A HÚSVÉTI ÜNNEPLÉSHEZ? A PÁSZKA SZÁMUNKRA MAGA KRISZTUS, DE UGYANAKKOR A FÖLTÁMADÁS NAPJA, S EGYÜTTAL A NAGY „ÁTMENET” ÜNNEPE IS, MELYEN „A HALÁLBÓL AZ ÉLETRE, ÉS A FÖLDRŐL AZ ÉGBE” VONULHATUNK ÁT KRISZTUSSAL. MÁRPEDIG A KIVONULÁST NEMCSAK AZ ELSŐ KERESZTÉNY HÚSVÉT ÓTA, HANEM TÖBB MINT HÁROM ÉVEZREDE TÖRETTENÜL A BIBLIAI HAGYOMÁNY SZERINT SZOKÁS MEGÜNNEPELNI.

A Kivonulás könyvében ugyanis örök érvényű rendelkezést hagyott Isten az ő népére: „*Ez a nap legyen számotokra emléknap, és üljétek meg úgy, mint az Úr ünnepét!*” (Kiv 12,14) S a Biblia következő fejezetében ma is megtalálhatjuk Izrael Egyiptomból való szabadulásának történetét, amelynek felolvasása több mint három évezrede hozzátartozik minden húsvét éjszakájának megünnepléséhez. Az ünneplő zsidók Niszán hónap 14-ére virradó éjjel olvasták fel a kivonulás történetét, annak magyarázatával együtt. Mi, keresztények Krisztus föltámadását ünnepeve sem feledkezhetünk meg erről. Sőt, a görög egyház húsvéti virrasztásának első fénypontja épp a kivonuló választott nép „győzelmi éneke” lett. A nagyszombatesti olvasmányok között mindig kiemelkedő helyet foglalt el a Kivonulás könyvének 15. fejezete, amelynek felolvasásakor Mózes énekének verseire az ünneplő keresztények már együtt énekelhetik a refrént: „Énekeljünk az Úrnak, mert dicsőségesen föl-magasztaltattott!” S a felolvasó sorban föleleveníti Isten dicsőségének megnyilvánulásait: „*A lovat és a rajta ülőt tengerbe vetette... Jobbod, Uram, föl-magasztaltattott, jobbod, Uram, megverte az ellenséget!... Az én erősségem és dicséretem az Úr, mert ő lett nekem szabadulásom.*”

De hogyan kerülhetett a zsidó történelemnek ez a tagadhatatlanul fontos epizódja a keresztény egyház húsvéti ünneplésének közepébe?

Mondhatnánk azt, hogy a Vörös-tengeren való átvonulás története elég korán „meg lett keresztelve”, vagyis hogy a zsidókból lett első keresztények már új értelemmel töltötték meg a régi húsvétnak ezt az alapvető emlékünneptét. De még ennél is többről van szó, hiszen már az ősegyház is a kivonulás egész történetét Krisztusban látta beteljesedni, és a tengeren át menekült zsidóság szabadulása csakhamar a húsvéti keresztelés előképe lett. Szent Pál a korintusiakhoz intézett soraiban leszögezte, hogy „*a mi Pászkánk Krisztus,*” „*húsvéti bárányunkat, Krisztust megölték*” (1Kor 4,7). Így az apostoli egyház már a kivonulás egész történetét Krisztus feltámadásának távlatában értette meg: „*mind átkeltek a tengeren..., megkeresztelkedtek a felhőben és a tengerben..., a lelki italt itták. Ittak a lelki sziklából: a szikla Krisztus volt.*” (1Kor 10,2–4)

Ilyen szemmel olvasta fel a keresztény egyház húsvét éjjelén ugyanazt a történetet, mint az ünneplő zsidóság. De számukra már „*az egyéves Bárány: a mi áldott koronánk, Úr Jézus, ki mindannyiunkért önként feláldozta magát...*” S az új ital már nem a pusztai vándorlás kezdetén sziklából fakasztott víz, hanem

„a Krisztus sírjából csörgedező halhatatlanság forrása”.

A kivonulás bibliai történetének kulcsa Jézus Krisztus dicsőséges föltámadása lett, amely már nemcsak a rabságból a szabadság felé tartó vándorlás kezdetét jelentette, hanem végleges átlépést a halhatatlanság országába. Az egyházatyák húsvéti beszédei az „átmenetet” ünneplik: a bűn homályából Krisztus soha le alkonyodó világossága felé. Ez valósul meg húsvét éjszakájának szentségében: a keresztelésben és bérnálásban, s az ünneplő közösség húsvéti szentáldozásában. De ez valósul meg lelki szinten mindazokban, akik „megtisztítva érzékeiket” találkoznak „a föltámadás megközelíthetetlen fényében tündöklő” Krisztussal, s ennek folytán erkölcsileg is átalakulnak. Mózzsal együtt ők mindnyájan „győzelmi éneket énekelhetnek”, mert életük átalakulása mutatja, hogy „az Úr dicsőségesen megdicsőült”.

A cikket **Atanáz püspök** chevetogne-i noviciusként írta, megjelent a Görögkatolikus Szemle 1992. áprilisi számában.

LÉLEK

JERTEK, MERÍTSETEK FÉNYT
A SOHA LE NEM ALKONYODÓ
VILÁGOSSÁGBÓL,
ÉS DICSŐÍTSÜK KRISZTUST,
KI FÖLTÁMADOTT HALOTTAIBÓL!